

skih razmerah, velikanskih američanskih podvzetih itd.

Izmed poslednjih omenjamo, da so v morskem zatoku pred S. Franciškom z 20000 funti smodnika razrušili in iz morskega dna vzdignili skalo, ki je ladijam nevarna bila.

Jako znamenito za sedanje čase in razmere, v katerih živimo Slovenci, je to, kar pripoveduje o naseljenih Nemcih tako-le:

„Nemških katoliških naseljencev v južni Kaliforniji je dosle še jako malo. Več je protestantov in judov. 27 milj od „Los Angeles“ je naselba „Anaheim“, in ta je tako nemška, da se vsled mestne ustave nobeno posestvo ne sme prodati nikomur družemu, nego Nemcu.

Dokler katol. Nemci, ki se sem preseljujejo, ne bodo imeli lastnih cerkev in lastnih duhovnih pastirjev, ne sme se govoriti o nemškem katoliškem naselstvu ob primorji „Pacifiškem“, če tudi jih vse drugo sem vabi in vleče. Irci kopljejo in delajo na enem kraju; kedar jim ondi več ni všeč, gredo drugam. Nemec pa si išče stanovitnega doma ter hoče, ako je v resnici katoličan, imeti tudi cerkev in dušnega pastirja, ki govori njegov jezik in mu verske resnice oznanja v istem jeziku, v katerem mu je vera bila vsajena v otroško srce. On hoče domá biti tudi v cerkvi. Vse zastonj je, če kdo poreče: „saj tak Nemec govori tudi angleški“. To je sicer istina, toda le v obhoji z ljudmi, nikakor pa ne, kar se tiče verske dolžnosti. Če nima lastnega dušnega pastirja, začne polagoma opuščati verske dolžnosti ter otrpne v ledu vznemarnosti v verskih zadevah. To uči dejanska skušnja po vsi Ameriki, zlasti pa v Kaliforniji in Oregonu. Zato si jaz prizadevam ustanoviti nemške občine povsod, kjer je mogoče“.

Bog daj mnogo očetov Weningerjev v Avstriji! Morda bi pa sedaj, ko vlada strast, tudi ti ne pomagali, kajti strast dela človeka slepega.

Slovansko slovstvo.

* *Casovi književne zabave* se zove knjiga mnogovrstnega književnega blaga, ki je ravnokar na svitlo prišla v Zagrebu, spisana in izdana od Velimira Gaja. Po predgovoru „da se čita!“ sledijo spomeni, pesmi „Jelinska Crna gora“ (državnopovestna in narodopisna porednica), „kad se u Zagrebu počelo hrvatski prikazivati?“ in „pogled po slavenskem svietu“. Knjigi 11 pôl debeli je cena 80 krajc.

* *Popotvanje v sveto deželo*, v Egipt, Fenicijo, Sirijo, na Libanon, v Carigrad in druge kraje. Obhodil in popisal L. Jeran. Na prodaj v Ljubljani pri M. Gerberju in družih bukvarjih.

* *Katoliška cerkva in njeni sovražniki*. Spisal Fr. Kosár, korar Lavantinske stolne cerkve, izdalo tiskovno društvo v Mariboru. Snopič IV.

Drugi pot govorimo kaj več o obéh teh veliko vrednih knjigah.

Dopisi.

Iz Zagreba 21. aprila. — Včeraj popoldne je po literarnem in političnem delovanju slavenskemu svetu znani gosp. dr. Ludevik Gaj v Zagrebu v 63. letu svoje starosti umrl. Bodi mu zemlja lahka!

Trst 22. aprila. — Za velikansko ladijo oklepnico, ktera se bo 24. dne t. m. v morje spustila, se delajo razne priprave; slovesnost bo velika; tudi iz Dunaja neki pride mnogo gostov, med tem tudi nadvojvoda Albrecht, čegar ime bo ta parabrod nosil. Ladija je iz samega železa napravljena; na vrhu bo še več od pedí debele železne ploše imela, katerih vsaka okoli 80

centov tehta; dolga je 275 čevljev, široka 54 in 3 palce; oborožena bo z 8 topovi, katerih vsak 300 centov tehta; krogle bo metala po 3 cente težke; mašina, ktero paragoni, imela bode moč toliko, kolikor bi je imelo 4500 kónj, ako bi morali tirati ladijo. Videti je ta ladija ko grad velikanska, da take Avstrija še ni imela; le Bog daj srečo, da brez škode zdrči v morje. — Naše okoličane huda skrb navdaja, odkar je gotovo, da bližnje vasi v mesto spadajo. Začeli so se popraševati: kako pa bo zdaj? Že čutijo na vratu jarem one ustave, za ktero sta mestna poslanca glasovala; magistrat bo začel svoje laške kremplje raztezati ter bo še to pogazil v laško blato, kar se je zdaj le s hudo muko moglo priboriti. Kakor sem slišal iz zanesljivega vira, bo magistrat zdaj po novi organizaciji nekatere komune s komisarijati in davnim uradom obdaril. Ubogi kmetje morajo že zdaj velike davke plačevati, in posebno za take reči, ktere jim nič ne koristijo, kakor plin, javni ljudski vrt, drevoredi in ceste, katerih okolica nič ne rabi, vendar pa morajo z mestjani vred dotične stroške nositi. Al da je tako prišlo, ali niso okoličani tega deloma tudi sami krivi? Lahoni so jim ravnopravnost slovenščine za „neumno“ reč predavali, večina njih pa je temu pritrjevala. O národnih zadevah je nevarno, nasprotnikom verjeti, če tudi se sladkajo, z vinom in denarjem strežejo! Kèsanje gotovo ne izostane! — Kako nevarno je, sleparjem verjeti, naj navedem tú v svarilo sledečo dogodbo. V najbližnjo vas v Rojanu, 5 minut od Trsta, ktera je najbolj odlična od drugih, se je naselil nek dohtar-skaza, ki ljudi hinavsko slepari. Ako kdo k njemu pride, ga s svojimi volčjimi očmi ostro pogleda ter praša: ali veruje vse, kar mu bo povedal, in ali je iz pravega namena k njemu prišel? Potem mu ukaže nekoliko moliti in 7 gold. za Božjo čast dati. Tudi ima pri sebi žensko, ktera se v njegovem stanovanji po tleh meče, pene iz ust tišči; on pa pravi, da hudobnega duha iz nje izganja in s tem duše iz vic rešuje. Bližnjim ljudém, kateri so v njega zaslepljeni, veleva, naj mu delajo, češ, da Bog to ukazuje. In oslepljeni so mu vse storili, ker ga imajo za „svetega možá“. Da! celó iz Kranjskega ljudjé k njemu zahajajo, ter mu za to razne darove donašajo! Ker je pa slepar predebelo sleparstvo uganjal, ravno zdaj sodnija njegova početja preiskuje ter na odgovor zove vsakega, kateri je imel ž njim opraviti. Al ne samo kmetje so tako neumni bili, verjeti njegovemu hokus-pokusu, temuč tudi gospôda. Naj tú omenim samo gospoda R., ki je gluh, pa je mislil, da mu bo ta slepar pomagal! Poznam pa tudi še nekega družega gospoda iz sodnije. Ta lačni slepar je v Rojanu nekemu kmetu njegovo mutasto hčer zdravil, in ko mu je blizo 200 gold. pojedel, se je izgovarjal, da zato ni hči ozdravela, ker stariši njeni niso pravega zaupanja do njega imeli! Kakor sem v sodniških krogih slišal, bil je že dvakrat zaprt; zdaj pa ga bodo od tod iztirali, ker cela občina poštenih ljudi to zahteva. Nadjati se je, da bode zvito lisico, kakor za služi, sodnija kaznovala in rešila tržaško okolico take pijavke.

Frickov Janez.

Iz ipavske doline 19. aprila. — Na dopis iz Dornberka v števil. 8. „Novic“ t. l. „Soča“ še ni odgovorila. Znabiti, da si (zavoljo volitev za kupčijsko zbornico) res na prsi trka. — Po udih političnega društva „Soča“, ki so bili 11. dne t. m. pri občnem zboru v Gorici, in tudi po časnikih smo to pa uno izvedeli, kako se je vršila obravnava. Ene reči pa nismo še čitali pojasnjene in slišali tudi nismo nič o njej. Račun o društvenem časniku se ni predložil in zborniki so baje pozabili, zahtevati ga. Moja misel je ta, da, ker je list organ društva in v njegovem imenu izhaja, ima društvo tudi pravico vedeti, kako je z njegovim listom,